

פלוטינוס, אנאדות. אנאדה שיטת. ט. על הטוב והאחד.

11. ולזאת נתכוונו המיסטריות שלנו בדורשן 'לא לגלות לאלה שלא באו בסודן', כי משום שהאלוהי אינו ברגיליוי אסור לספר עליו לאחר, החייב לחזותו בעצמו. וכיוון שלא שניים היו, אלא הוא עצמו, החוזה, אחד היה עם הנחזה — אין הוא בעצם 'נחזה', אלא כביכול 'מאחד' — הריהו נושא, אך ייזכר ברגע התאחדותו, את בבואתו של 'ההוא' בקרבו. ואולם באותו מצב היה אחד גם בתוך עצמו: לא היה בו כלשהו נבדל מעצמו, לא בפעולות אחרות, כי לא נע ולא זע בו דבר, לא היו בו לא כעס ולא חמדה, בהיותו שרוי למעלה, גם לא מושג ולא מחשבה כלשהי, אף מותר לומר שהוא משולל עצמיותו כל-עיקרה, אלא כביכול נסחף כלפי מעלה, או יותר נכון, רוויאל הוא שרוי במנוחה בייחודו, ללא תנועה במלוא הווייתו, לא יסטה לשום מקום, ואף לא יסוב כלפי עצמו, אלא דומם לחלוטין, כביכול היה כל-עצמו לדממה. אף אין הוא שרוי עוד בתחום היופי, אלא נסק ועלה מעל היופי נתעלה אפילו מעל למקהלת המידות, משל נכנס למקדש לפני ולפנים, מקום האסור בכניסה, והניח מאחוריו את פסלי האלים העומדים שם, ובצאתו משם, הם הראשונים המופיעים לפניו; אחרי מה שראה שם, ולאחר שבא במגע, לא עם פסל ותמונה, אלא 'עמו' עצמו, — אלא נראים לו כמראות משניים. וליתר דיוק, שם לא היה זה כלל מראה, אלא אופן אחר של חזות — יציאה מתוך עצמו (*ekstasis*), התפשטות-עצמו והתמסרות, שאיפה למגע ומנוחה והתבוננות לשם הידבקות, רק כך ניתן לחזות שם, לפני-לפנים: אם באופן אחר יביט, לא יופיע לנגדו מאום.

כל הדברים כאן אינם אלא בבואות, רק רמזים נסתרים לנבונים שבמפרשי המיסטריות, כיצד ניתן לחזות באל עליון, אל אמת. הכוהן המשכיל שיבין את הרמז, עשוי להגיע, בכניסתו שם לפני-לפנים, לחזות אמיתית. אבל אפילו מבלי להיכנס שמה, אם אך יחשוב לפני-לפנים זה כהווייה בלתי נראית, היינו כמקור ויסוד-ראשית, יידע שרק ליסוד ייגלה היסוד, רק עמו יתאחד, ורק השווה עם השווה. וכך לא יחמוק ממנו כלשהו מן האלוהי שהנפש מסוגלת להשיג בטרם תחזה; וליותר מזה יצפה לחזות: והיותר מזה, בהתרוממו מעל לכול, הוא לו זה שקדם לכול.

כי הנפש לפי טבעה אי-אפשר שתגיע פעם לחידלון גמור, אלא ברדתה מטה היא אמנם שוקעת ברע, וממילא בלא-הווייה, אך לא בחדלון-הווייה מוחלט. ואילו כשהיא רצה בכיוון ההפוך, היא מגיעה, לא אל משהו 'אחר', אלא אל עצמה. וכך, מאחר שאין היא באחר, אי-אפשר שתהיה באין, אלא היא בתוך עצמה ובתוך עצמה בלבד ולא בתוך הווייה שתהא בו. הדבק ב'ההוא' שוב אינו בעצמו בכלל הווייה, אלא למעלה מן ההווייה.

מי ששרוי במצב כזה, ימצא בתוך עצמו דוגמה של 'ההוא' ואם הוא עובר מעצמו, כ'בבואה', אל המקור, הגיע לתכלית דרכו. ובנופלו ממרומי החזות ישוב ויעורר בקרבו את מידות-המוסר, ויכיר לדעת שהן מחדירות בכל-עצמו סדר וצורה, וכך ייקל שוב משאו והמוסר ירוממו אל השכל ואל החכמה, ובדרך החכמה — 'אליו'.

אלה חיי האלים ובני-האדם האלוהיים והמבורכים, פרישה מכל 'אחר' הסובב אותנו כאן, חיים אין בהם תשוקה לארצי, בריחה האחד אל אחד. (אצל שפיגל 'מייחוד אלי ייחוד').